

Slovo autora o hermeneutice, exegezi a progresivní revelaci vzhledem ke zveřejněným studiím

Adventističtí teologové systematicky pracují na vybudování teologie, která si klade za cíl komplexnost v pohledu na Písmo. Je zde snaha "vynést na světlo" skrytou jednotu a záměr, které rozpoznávají v celém Písmu. Toto teologické úsilí je ve své podstatě jistě správné a žádoucí, avšak nelze přehlédnout, že v pozadí tohoto úsilí je snaha o potvrzení specifických věroučných článků této církve. Tento stanovený cíl pak, zdá se, vytváří předporozumění, které zabraňuje objektivnímu zkoumání textu a vede ve svém důsledku k teoriím, které se biblickému učení více či méně vzdalují.

Cílem hermeneutiky obecně je vyložit, co text, který byl napsán v jiné době a do jiného prostředí, znamená dnes pro nás. To je ovšem nelehký úkol a ti, kdo se hermeneutikou zabývají, souhlasí s konstatováním, že každá hermeneutická práce se dělá vždy s jistou mírou předporozumění. Tomu se žel nelze nikdy zcela vyhnout, protože jako lidské bytosti máme každý svůj vlastní a jedinečný pohled na svět, který byl a neustále je formován naším životem, zkušenostmi, studiem, pochopením atd. Je proto klíčové aplikovat při studiu biblického textu jisté "regulační mechanismy", které nám jako vykladačům zabrání dostat se příliš daleko mimo skutečný (objektivní) význam textu. A jedním z nejdůležitějších "obránných mechanismů" před nesprávným výkladem je právě exegeze.

Cílem exegeze je určit, co text znamenal pro svého autora a pro své čtenáře v době, kdy byl napsán. Pokud správně rozpoznáme původní význam textu (exegeze), bude pro nás mnohem snadnější nedopustit se chyb při výkladu jeho významu pro nás dnes (hermeneutika). Exegeze samozřejmě není všelék, je to však nezbytný základní kámen každého studia biblického textu. **Ačkoli nám tedy exegeze nemůže vždy s jistotou sdělit, co daný text znamená, měla být nám být vždy schopna bezpečně definovat, co daný text znamenat nemůže.**

Většinu svých studií jsem se rozhodl záměrně pojmout jako exegezi bez další výraznější hermeneutiky. Jsem totiž přesvědčen, že již **samotná správná exegeze klíčových textů Písma je plně dostačující ke zpochybnění diskutovaného učení Církve adventistů sedmého dne**. Mým cílem není vytváření komplexních teologických teorií ani nějakého nového učení. Usiluji především poukázat na to, co bylo původním záměrem autorů zkoumaných biblických textů a jak tento rozpoznáný význam koliduje s výkladem, který zastává CASD. Zájemce o teologické studie souznějící s exegetickými poznatky uvedenými v mých studiích odkazují na příslušnou evangelikální literaturu.¹

Specifickou oblastí vývoje dogmatu CASD je také postupná změna a korigování teologických postojů v průběhu času.² Toto je patrně zejména v prvních desetiletích existence této církve. Adventističtí teologové i sama E. G. Whiteová hájí tuto změnu principem tzv. progresivní revelace. Tento princip říká, že Bůh vždy zjevuje jen to, co je v dané chvíli potřebné a dostačující, ale ne to, co by v danou chvíli lidé přijmout nemohli.³ Předpokládá se, že případné další vysvětlení či potřebný další vhled Bůh poskytne později, až to uzná za vhodné. Proti tomuto principu nelze nic namítat. Problém v obhajobě změn adventistického učení tímto pravidlem však spočívá v tom, že **progresivní revelace nezahrnuje (jak mylně předpokládá CASD), opravu předchozích chybných zjevených pravd**. Bůh ze své podstaty nemůže zjevovat nepravdu v žádném ze svých zjevení, byť jsou záměrně částečná a neúplná. Příkladem budiž učení E. G. Whiteové a jejích současníků o zavřených dveřích⁴ či ariánské pojetí Krista⁵. Proto mylné postoje církve, které její uznávaná prorokyně dříve dosvědčila jasnými prorockými výroky, nelze v principu vysvětlovat a obhajovat na základě progresivní revelace. Cílem některých mých studií je na tyto omyly ve výkladu poukázat a tím dát čtenáři možnost posoudit pravost takové revelace (zjevení).

Pavel Škoda
biblickestudie.cz

¹ Například v otázce soboty doporučuji zejména vynikající sborník teologických studií ed. D. A. Carson, *From Sabbath to Lord's Day* nebo knihu D. Ratzlaff, *Sobota v Kristu*, jejíž překlad do českého jazyka je publikován na těchto stránkách.

² "Většina zakladatelů Církve adventistů s. d. by nebyla schopna se dnes k této církvi připojit, pokud by to znamenalo, že by po nich byl požadován souhlas se současnými články víry CASD", G. Knight, *MINISTRY* magazine, Oct/1993 p. 10.

³ "Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli" (J 6,12).

⁴ Viz překlad kapitoly o otázce zavřených dveří z knihy D. M. Canrighta o životě E. G. Whiteové uveřejněný na těchto stránkách.

⁵ Změna v pojetí Kristovy podstaty, začíná po konferenci v Mineapolis r. 1888 a E. G. Whiteová se od tohoto postoje otevřeně distancuje až v r. 1898 ve své knize *Touha věků*.